

PÄRANDKULTUURI OBJEKTIDE INVENTUUR

Pärandkultuuriks nimetatakse eelmiste põlvkondade tegutsemise jälgi maastikul. Levinumad pärandkultuuri objektid on taluhoonete asukohad, kiviaiad, vanad metsateed, veskikohad, pärimustega seotud kivid, puud ja allikad, lubja- ja tõrvapõletusahjud ning kohanimed; kuid pärandkultuuri tüübistik on võrreldamatult mitmekesisem. Neid märke tuleb ainult osata tähele panna.

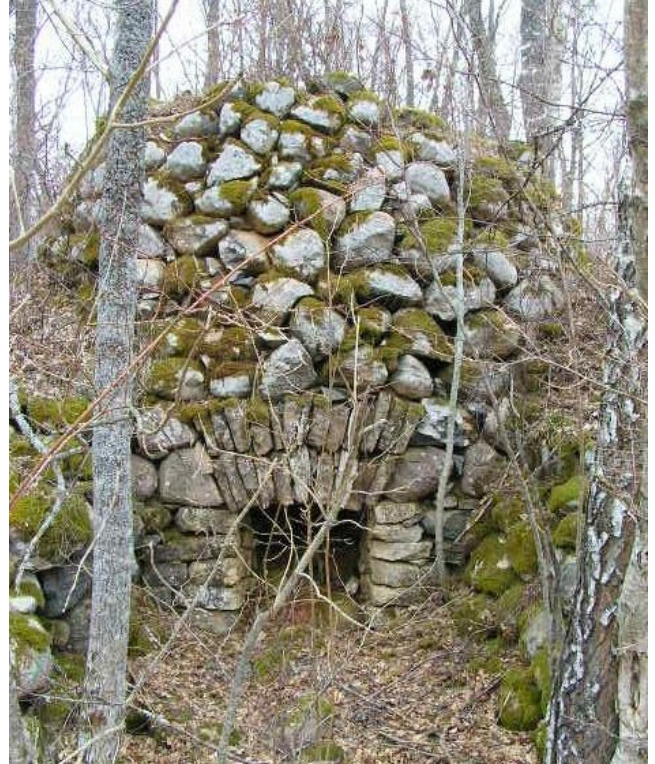
Kuna metsamaastikus ei ole toimunud nii suuri muutusi kui põllumajandusmaastikul, siis võib pärandkultuuri objekte kohata just metsas. Samas võivad metsas asuvaid pärandkultuuri objekte kahjustada raietööd. Seepärast on pärandkultuuri säilimise võtmeküsimus maaomanike ja maastikul tegutsejate teadlikkus, mis loob eelduse **omanikuhoiu** tekkeks.

Pärandkultuuri objektid ei ole kaitse all, ka ei ole neid plaanis tulevikus kaitse alla võtta – nende kultuurimärkide hoidmine on meie endi kättes.

Viimaste aastakümnete pöördelised sündmused on katkestanud meie seni põlvest põlve edasi kantud mälu. Et unustuse hõlma vajunud kultuurimärgid uuesti tähelepanu alla tuua, on algatatud pärandkultuuri objektide inventeerimine. RMK riigimetsa majandajana on seadnud eesmärgiks inventeerida kogu Eesti pärandkultuur, sõltumata maa- ja omandivormist.

Käesoleva aasta veebruaris käivitus projekt „Pärandkultuuri väärtused ühise keskkonna- ja kultuuriruumi osaks“. Tegevuste rahastaja on Euroopa Liit Interreg IVA Eesti – Läti piireületava koostööprogrammi kaudu ja Riigimetsa Majandamise Keskus. Eestis on soositud koostööpiirkondadeks Lõuna ja Lääne-Eesti maakonnad. Meie projektiidee oli inventeerida sõltumata maa- ja metsaomandist pärandkultuur Valga-, Võru-, Põlva- ja Tartumaal. Projekti kestus on 2 aastat.

**Kutsume koostööle Võru valla pärandkultuuri jäädvustamisel.
Info Marko KUKK telefonil 5 3806 079 ja e-posti aadressil varstu@planet.ee**

Miks on pärandkultuuri kirjeldamine oluline?

- võimaldab analüüsida ja hinnata objektide väärtust – see on edaspidi muinsuskaitse ja kultuuriväärtuste kaitse reserv;
- võimaldab luua ühtse andmebaasi seni arhiivides ja fondides laialiolevate üksikteadete asemel ning lisada sinna senitundmatuid kultuuriväärtusi;
- inventuuri tulemusel tekib andmestik, mis on abivahendiks metsamajanduslike otsuste tegemisel;
- võimaldab selgitustööga korraldada omanikukaitset objekti hävimise eest teadmatuse tõttu;
- teadlik kultuuriväärtuste kaitse metsas loob lisaväärtuse metsa sertifitseerimisel;
- tutvustamise teel tõstab paikkonna mainet, kohaliku rahva enesehinnangut ja väärtustab konkreetset omandit;
- võimaldab koostada kodulooturismi ja looduslooturismi õpperadasid ning marsruute;
- tõstab metsamaastiku üldist väärtust puhkealana;
- võimaldab edasisi uuringuid paikkondade elu ja töökultuuri võrdlevaks analüüsiks.

Kuskohast leida lisainfot?

- Kõikides maaraamatukogudes on saadaval „**Väike pärandkultuuri käsiraamat**“ (Tarang, L. jt. 2007)
- Internetis on artikleid ja juhendmaterjali leida Eesti Metsaseltsi kodulehelt www.metsaselts.ee
- Pärandkultuuri objektide andmebaas asub aadressil **xgis.maaamet.ee**

Mida mina ära teha saan?

Mittekaitstava pärandkultuuri objektide hoid on omanikukeskne. Siin loeb ainult maaomaniku tahe ja soov. Vana taluaseme või kiviaia võsast puhastamine on jõukohane igapäevane. Soovi korral võib pärandkultuuri objekte eksponeerida ka teistele huvilistele

